

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת נזיר, דף ל"ו

אמר ליה: הנח לכותח הבבלי דליכא כזית בכדי אכילת פרס. אי דקא שריף ליה מישרף - במלח דעתו אצל כל אדם. אי מישטר קא שטר - לא משכחת כזית בכדי אכילת פרס.

שריף ליה מישרף - גומע אותו בבת אחת
מישטר קא שטר - מטבל בו את האוכל
לא משכחת - לא תמצא

הסבר: רב דימי אמר שמי שאכל בפסח בשוגג כותח הבבלי, שהוא מין תבלין שיש בו תערובת חמץ, אינו חייב חטאת, משום שאם אכל אותו בבת אחת - אין זו דרך אכילה של בני אדם, ואם הוא מתבל בו את המזון - הרי שאין בו כמות של כזית בכדי אכילת פרס, שחייבים עליה בפסח.

על המפה

שכונת כרם התימנים בתל אביב

כרם התימנים היא שכונה בדרום-מרכז תל אביב. היא הוקמה ב-1906, עוד לפני הקמת תל אביב, ורוב תושביה היו עולים מתימן שהגיעו לארץ בעליית "אעלה בתמר". השכונה התאפיינה בבנייה נמוכה, חצרות פנימיות, בתים צמודים וסמטאות צרות, ורבים מבתיה היו עשויים מחומרים זולים. לפני הקמת המדינה סבלו תושבי השכונה מיירי צלפים מכיוון יפו, ורבים מתושביה היו פעילים במחתרות האצ"ל והלח"י וסייעו להן. בשנות ה-90 השתנתה השכונה, נבנו בה בתים גדולים והביקוש אליה עלה. בין תושבי השכונה היו תלמידי חכמים כמו רב השכונה, הרב יחיא נחום, הרב אברהם אלנדאף והרב שלום יצחק הלוי.

רחוב בשכונת כרם התימנים (Wikipedia, Sambach)

סדר נשים | מסכת נזיר ל"ד - מ'
פרשת תצוה | ה' - י"א באדר (26 לפברואר - 4 למרץ)

דף ל"ד: מי הוא ה"כזי"?

"כזי" הוא בעל חיים כשר לאכילה המוזכר פעמים רבות במשנה ובתלמוד, אולם אין יודעים בדיוק אם הוא מוגדר כ"חיה" או כ"בהמה".

מה ההבדל ביניהם? כששוחטים עוף או חיה צריך לכסות את הדם בעפר, אך במצוה זו לא הצטיינו על שחיטת בהמה.

האם גם את דם ה"כזי" צריך לכסות? זו בדיוק אחת השאלות הגדולות, כי הרי איננו יודעים אם "כזי" הוא חיה או בהמה. יש אפילו אפשרות שהוא אינו "חיה" ואינו "בהמה" אלא סוג אחר לגמרי.

דף ל"ה: "יוצאים מן הגפן"

הנזיר אינו רשאי לשתות יין וכל דבר היוצא מעץ הגפן, כגון ענבים או צימוקים. אפילו את קליפות הענבים אסור לנזיר לאכול וגם את הגרעינים של הענבים אסור לו לאכול, כי כל אלה הם "יוצאים מן הגפן". גם חומץ אסור לנזיר לשתות, מפני שבזמנם החומץ היה יין שהחמיץ, ולכן גם הוא יוצא מן הגפן, שהרי פעם הוא היה יין והיו נעשה מן הענבים והענבים גדלים על הגפן.

דף ל"ו: האוכל "כזית" בשר נבלה

ישנם מאכלים שונים שהתורה אוסרת לאכול. האם גם מי שאוכל חתיכה זעירה ביותר של בשר נבלה מתחייב בעונש? התשובה היא לא. **מפני שמתחייב רק מי שאוכל שיעור "כזית".** כמות בגודל של "זית". מי שאוכל פחות מכך עובר איסור, אך אינו נענש בבית דין.

האם צריך לאכול את שיעור "כזית" בבת אחת? לא, אין צורך. אדם האוכל כזית נבלה בפרק זמן של "כדי אכילת פרס" - חיב. על הזמן של "שיעור אכילת פרס" נקבע מחלוקת בין הפוסקים, יש אומרים שהוא שלוש דקות ויש אומרים שהוא תשע דקות.

דף ל"ז: "שיעור אכילת פרס" וברכה אחרונה

לשיעור הזמן של "שיעור אכילת פרס", יש השלכה לא רק לגבי אכילת מאכלים אסורים, אלא גם לגבי דיני ברכות, והחייב בברכה אחרונה לאחר אכילת מאכלים שבברכתם "בזמן מדין מזונות".

מי שאוכל מאכלים שבברכתם "מזונות" בשיעור "כזית" בזמן ארוך יותר מ"כדי אכילת פרס", אינו צריך לברך ברכה אחרונה.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:03	כניסת שבת: 17:21
יציאת שבת: 18:15	יציאת שבת: 18:23
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:18	כניסת שבת: 17:29
יציאת שבת: 18:17	יציאת שבת: 18:31

חברותא

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

פורים מתקרב ובנות כיתה י' בתיכון חשבו לעשות משהו מיוחד ו'מגניב' בפורים. לכמה הבנות היה כישרון לחקות מורים ומורות בבית הספר. הן הציעו לעשות 'מתיחות טלפוניות' להורי התלמידים: להתקשר אליהם כאילו שהם המורים, 'לעבוד עליהם' ולספר להם כל מיני דברים דמיוניים על הילדים שלהם, כביכול דברים שליליים שהם עשו, יאימו לספק אותם מבית הספר ועוד, וככה זה יעשה להם 'צחוקים'. הרעיון הזה עורר דיון סוער בין הבנות.

מצד שני:

חלק מהבנות טענו שזה יכול לפגוע בהורים שיחשבו שאלו באמת המורים שמתקשרים אליהם. זה יכול להביך אותם ולפגוע בהם, ולא בטוח שכולם יקבלו את זה בהבנה וברוח ספורטיבית ולכן עדיף להימנע מזה.

מצד אחד:

חלק מהבנות אמרו שזה רעיון מגניב, וזה יהיה לגמרי על הכיפק ופורימי קצת לעשות מתיחות וצחוקים. הן בטוחות שכולם, לאחר שיבינו שזו הייתה מתיחה, יקבלו את זה בהבנה, בחיוך ובחיוב.

ואמה?
דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

שידורי קול המחתרת העברית

כדי להפיץ מידע ותעמולה בציבור היהודי, הקימה תנועת הלח"י את תחנת השידור החשאית "קול המחתרת העברית". שידורי הרדיו שלה החלו ביוני 1941. השידור החל בשריקת שתי השורות הראשונות של המנון לח"י, "חיילים אלמונים", ולאחריה באה הקריאה "קול ציון הלוחמת, קול ציון המשתחררת, הרדיו של הארגון הצבאי הלאומי בישראל". השידורים הועברו מדירותיהם של חברי ותומכי לח"י. הקריינים היו חברי מחתרת, ביניהם משה סבוראי, טוביה חנציון, נתן מרפיש וגאולה כהן. כל שידור נמשך כ-20-10 דקות. בפברואר 1946 הסתיים השידור בפתאומיות כאשר הבריטים פרצו לדירה ועצרו את הקריינים, אולם הלח"י חידשו את השידורים מאוחר יותר.

גאולה כהן כקריינית הרדיו של הלח"י, 1948 (Wikipedia, pinn hans)

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי - קהילת 'מכון לשבתך', חריש

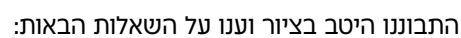
חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

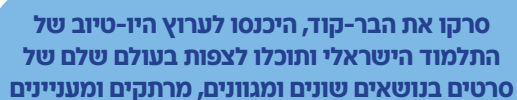
שבע נביאות

בגמרא במסכת מגילה נאמר שארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות התנבאו לעם ישראל. **שבע הנביאות המוזכרות בתנ"ך הן: שרה, מרים, דבורה, חנה, אביגיל, חולדה ואסתר.** על חלקן מסופר בפירוש שהיו נביאות, ועל נבואתן של האחרות לומדים חז"ל מלשון הפסוקים.

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448		2238	1948	0
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	560- המלכה אסתר	422- חורבן ביהמ"ק ה-1 ועלת בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברהם אבינו / שרה	3760- בריאת העולם
מאות (המאה)																	

- [illegible]

1. אחד מבתי הקברות היהודים הקדומים והגדולים בארץ.
2. נמצא ממזרח לירושלים העתיקה.
3. משקיף אל עבר הר הבית.
4. קבורים בו אישים ידועים רבים בהיסטוריה היהודית.
5. בשטחו נמצאים כ-70,000 קברים.
6. פעמים רבות בעבר חוללו בו קברים ומצבות.

סימולטאניזם
לוקאל מוטואל

5
כִּינִי
כְּצִוּוֹנָם

סדר נשים | מסכת נזיר, דף ל"ח - מ'

דף ל"ח: נטילת ידים - ב'רביעית"

מהי בדיקת "רביעית"?

"רביעית" היא רבע מ"לוג". "לוג" הוא סוג של מידה שפועם נהגו להשתמש בה, כפי שהיום אנו רגילים להשתמש ב"ליטר".

כמה הוא שיעור רביעית הלוג? עד היום יש מחלוקת בעניין: יש אומרים: 86 סמ"ק, ויש אומרים: 150 סמ"ק.

אנו לומדים בתלמוד שהנוטל את ידיו לסעודה צריך ליטול מכלי שיש בו לפחות רביעית מים. אין חובה ליטול בכל הפמות שיש בספל, אך צריך ליטול את הידים מספל שיש בתוכו רביעית מים. לא רק מי שנוטל את שתי ידיו צריך ליטול ברביעית מים, אלא גם מי שצריך ליטול רק יד אחת, צריך ליטול ברביעית מים. למשל, אם ידו האחת נתונה בגבס ואינו יכול ליטול אותה, עליו ליטול את היד השנייה ברביעית מים.

דף ל"ט: הנזיר שהסתפר

לאחר שתמים ימי הנזירות על הנזיר להביא קורבנות.

מה הדין אם נזיר שמר בהקפדה על כל דיני הנזירות, אך יום אחד או יומים לפני שתמיו ימי נזירותו קרה מקרה מוזר ביותר. הנזיר הלך לישון וכשהתעורר הוא גילה לתדהמתו שכל ראשו מגולח. לא היה לו מושג מי עשה זאת, עד שהתברר שגוי אחד חמד לו לצון ורצה לצער, כי הוא ידע שהנזירים מקפידים שלא לגלח את שער ראשם.

מה יעשה כעת הנזיר?

התלמוד אומר שעליו להמתין שלושים ימים ורק אז יתגלח ויביא את קורבנותיו.

דף מ': האמוראים שכוננו 'רבא'

בדף זה מוזכרים שלושה אמוראים ששמום היה רבא.

האחד הוא רבא מברניש.

השני הוא רבא המוזכר פעמים רבות בש"ס.

השלישי הוא רבא בר משרשיא.

רבא הראשון היה תלמידו של רב אשי, ובדרך כלל הגמרא מביאה אותו כשהיא מצטטת בדברי תורה שהוא דיבר עם רב אשי.

רבא השני הוא בנו של רב יוסף בר חמא ורבו המובהק היה רב נחמן בר יעקב. בתלמוד מובאות מחלוקות רבות בדברי תורה בין רבא לאביו.

הרבא השלישי היה תלמידו של רבא השני ובאמת הגמרא מביאה שהוא שאל שאלה את רבא השני.

חוץ משלושה 'רבא' אלה המוזכרים בדף זה, היו עוד אמוראים אחדים שכוננו בשם 'רבא' ובדרך כלל הם מוזכרים עם שמם אבותיהם ורק אפטר לדעת מי הוא אותו רבא.

דבר תורה פרשת תצוה

הביטוי בו משתמשת התורה, כשהיא מצווה על הדלקת נר התמיד בתחילת פרשתנו, הוא מאוד מעניין ויוצא דופן - "להעלות נר תמיד".

מהמילים הללו למדו חז"ל שיש חובה להדליק את הנרות בצורה כזו ש"תהא השלהבת עולה מאליה", כלומר, שיהיה כוח בפתיחה ובשמן להחזיק את האש שהיא תעלה בצורה יפה כלפי מעלה, מעצמה, ללא צורך של סיוע חיצוני, אפילו לא של המדליק.

מדבר זה למדו רבים גם לעניין מטרת ותפקיד החינוך בעולם: על המחנך ללמד את התלמיד בצורה כזו ש"תהא השלהבת עולה מאליה". כלומר, שהתלמיד לא יישאר תלוי במי שלימדו, אלא יפתח יכולת חשיבה עצמאית ואישית שתביא אותו לחדש וליצור מעצמו, עד שהוא עצמו יהפוך למגדלור המאיר מאורו לאחרים.

חידה!

ישנם כמה מצבים במציאות שיש ספק מהותי לגביהם. חברו בין המקרה לבין הספק:

1. כוי
2. אנדרוניס
3. בין השמשות
4. דמאי

(ב-4, 1-3, 2-א, 1-2: זואוהט)

שאלות השבוע??

1. מה זה כוי?
2. בכמה מים צריך ליטול ידיים לסעודה?
3. כמה אמוראים נקראו "רבא"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il *בפיקוח רואה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.

